

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 28. 10. 1955, sp. zn. 1 Tz 263/55

Číslo:

Právní věta:

Záleží-li zaviněné nesplnění výrobního závazku plynoucího z jednotného hospodářského plánu soukromým podnikatelem výhradně v tom, že nechá půdu, kterou měl obdělávat, ležet ladem, je trestný čin podle § 136 tr. zák. dokonán uplynutím agrotechnických lhůt platných v daném místě pro plodiny, které měly být na půdě podle plánu zasety (zasázeny).

Při rozhodování o tom, zda malý nebo střední rolník mohl splnit výrobní úkoly na půdě, která mu byla přidělena do nuceného nájmu, je soud povinen zkoumat, zda hospodářské podmínky obviněného přidělení půdy připouštěly.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 28.10.1955

Spisová značka: 1 Tz 263/55

Číslo rozhodnutí: 12

Číslo sešitu:

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla:

Předpisy:

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Obviněnému střednímu rolníku vlastnícímu 14 ha zemědělské půdy, který kromě toho obhospodařuje dalších 3,60 ha půdy svých příbuzných, byl podle zákona č. 55/1947 Sb. o pomoci rolníkům při uskutečňování zemědělského výrobního plánu přidělen v roce 1953 místním národním výborem do nuceného nájmu další pozemek. Podle žaloby obviněný přes několik přesvědčovacích pohovorů se strany orgánů MNV tento přidělený pozemek v letech 1953, 1954 a 1955 neobdělával sám, ani se nepostaral na př. prostřednictvím STS o jeho obdělání, ačkoli ve špičkových pracích mu vypomáhají spoluobčané.

Lidový soud v Prostějově uznal obviněného vinným trestným činem ohrožení jednotného hospodářského plánu podle § 136 tr. zák. Svoje rozhodnutí odůvodnil lidový soud tím, že obviněný v hospodářském roce 1955 do 13. května nechal ležet ladem uvedený pozemek přidělený mu do nuceného nájmu, čímž jako soukromý podnikatel z nedbalosti nesplnil závazek plynoucí z jednotného hospodářského plánu. Tento rozsudek se stal pravomocným.

Nejvyšší soud ke stížnosti pro porušení zákona podané generálním prokurátorem zrušil rozsudek lidového soudu a tomuto soudu uložil, aby věc znovu projednal a rozhodl.

Z odůvodnění:

Ve své stížnosti pro porušení zákona generální prokurátor spatřuje porušení zákona v ustanovení § 136 tr. zák. a v podstatě uvádí, že obsah spisu nasvědčuje tomu, že obviněný spolu se svou manželkou při nedostatku mechanisačních prostředků postačí obdělávat toliko půdu svou a svých příbuzných, že za těchto okolností neměl příslušný orgán MNV přidělovat obviněnému další půdu do nuceného nájmu, nehledě ani k tomu, že přidělený pozemek je velmi špatné bonity a na svahu.

Stížnost pro porušení zákona je v podstatě důvodná (§ 218 odst. 1 tr. ř.).

Lidový soud porušil zákon v ustanovení § 26 odst. 1 písm. c) tr. ř. tím, že v rozsudku nesprávně označil trestný čin, pokud jde o čas jeho dokonání. Záleží-li nesplnění výrobního závazku plynoucího z jednotného hospodářského plánu zaviněné soukromým podnikatelem výhradně v tom, že obviněný nechá půdu, kterou měl obdělávat, ležet ladem, je trestný čin podle § 136 tr. zák. dokonán uplynutím agrotechnických lhůt platných v daném místě pro plodiny, které měly být na půdě podle plánu zasety (zasázeny). V daném případě byl zažalovaný trestný čin dokonán na jaře 1955 uplynutím agrotechnických lhůt (přesné datum tohoto uplynutí rozsudek lidového soudu neuvedl). Bylo proto datum dokonání trestného činu uvedené v rozsudku dnem 13. 5. 1955, t. j. kdy podle rozsudku zajistil orgán MNV po projití agrotechnických lhůt obdělání pozemku prostřednictvím STS, nesprávné. Lidový soud posléze porušil zákon v ustanovení § 2 odst. 3 tr. ř.,

z něhož vyplývá povinnost soudů zabývat se pečlivě kromě jiného též všemi okolnostmi a důkazy, rozhodnými pro posouzení, zda je dáno také zavinění obviněného. Soud však náležitě nehodnotil, zda obviněný vzhledem ke svému zdravotnímu stavu, dále k tomu, že mu pomáhá pouze manželka a že má nedostatek mechanisačních prostředků a posléze k tomu, že obdělává téměř 18 ha půdy (z toho na značné části je zaseta cukrová řepa a brambory) a chová větší počet hospodářského zvířectva (koně, krávy, vepře, kozy), byl s to pozemek do nuceného nájmu přidělený obdělávat, čili zda nesplnění tohoto závazku z jednotného hospodářského plánu plynoucího bylo zaviněno ve smyslu § 3 odst. 1 nebo 2 tr. zák.

Skutečnost, kterou uvedl lidový soud jako rozhodující pro posouzení věci, že totiž mohl obviněný dát půdu do nájmu danou k obdělání STS, je v rozporu i se směrnicemi naší zemědělské politiky.

Podle těchto směrnic, v případě, kde obdělání půdy v povinných nájmech nemohou rolníci zvládnout, protože mají vlastní velkou výměru, nedostatek pracovních sil nebo provozního zařízení, přidělí se tato půda především státním statkům, po případě JZD. V jiných případech ji obdělá podle platných směrnic STS za pomoci národních výborů.

V daném případě nebylo - jak uvedeno - bezpečně zjištěno, že hospodářské podmínky obviněného připouštějí přidělení další půdy do nuceného nájmu. Nutno proto usuzovat, že názor lidového soudu, že obviněný měl dát danou mu půdu k obdělání STS, není správný. Měl tak učinit sám příslušný orgán národního výboru.

*

Zásady vyslovené ve směrnicích, o nichž se zmiňuje hořejší rozhodnutí, podle nichž má být do nuceného nájmu odevzdána půda, kterou nemůže drobný nebo střední rolník sám obdělávat, byly převzaty do vládního nařízení z 21. září 1955 č. 50 Sb. (nabytího účinnosti dnem vyhlášení, t. j. 26. října 1955).

Zásada, že při rozhodování o tom, zda malý nebo střední rolník mohl splnit výrobní úkoly na půdě, která mu

byla přidělena do nuceného nájmu, je soud povinen zkoumat nezávisle na rozhodnutí rady národního výboru, jímž byla půda přidělena do nuceného nájmu, zda hospodářské podmínky obviněného přidělení půdy přípustěly, platí i za platnosti cit. vl. nař. č. 50/1955 Sb.